גוט שבת אלע אידן. דורך די שרעקליכע מלחמה יארן האבן יעקב האף און זיין רביצן פערל זיך באהאלטן פון די דייטשע רשעים אין שטאט נייטרא אין א באנקער. די ארייגאנג פון דעם באנקער איז געווען באהאלטן דורך א מאנטל שראנק אין א דירה וואס האט באלאנגט צו גוים. דער גוי, דער ״בעל אכסניה״ פלעגט זיי געבען צו עסן און ער פלעג קעיר נעמען פון זיי. פארשטייט זיך אז דער גוי האט פארלאנגט א ריזיגע סכום געלט פאר אלעס. דורך דעם, האבן ר׳ יעקב און זיין רביצן געקענט זיך באהאלטן פון די שונאי ישראל.

איין זונטאג, איז די פרוי פון דעם גוי׳אישען בעל אכסניה צוריקגעקומען פון דעם טיפלע. די פרוי איז געווען איבערגענומען מיט שינאה קעגען די אידן, ווייל דער גלח האט שטארק גערעדט קעגען אידן.

ר׳ יעקב מיט זיין רביצן האבן אלעס צוגעהערט פון אינטען בשעת די גוי׳אישע פרוי האט נאכגעזאגט דעם גלח׳ס ווערטער. ״די אידן ליידען, וועגן זייערע ׳עבירות׳ וואס זיי האבן געטון קעגען אונז! זיי באקומען וואס קומט זיי! יעדער איינער וואס העלפט די אידן דארפט געשטראפט ווערן פונקט אזוי ווי די אידן אליינס!״ האט די גויטע גענדיגט נאכזאגן דעם גלח׳ס ווערטער.

״איך גיי דערציילן פארן פאליציי וואס טוט זיך דא אין דעם באנקער!״ האט די גויטע געזאגט מיט א פעסטקייט. דער מאן האט זיכער נישט מסכים געווען, נישט ווייל ער איז געווען א גרויסער צדיק, נאר ווייל ער האט פארדינט אסאך געלט דורך באהאלטן ר׳ יעקב און זיין ווייב. ״אויב דו זאגסט איין ווארט וועגן די אידן,״ האט דער מאן אנגעווארענט זיין פרוי,״גיי איך דיך הרג׳נען!״ די גויטע איז געווארן שטיל, און דער גוי האט ווייטער באהאלטן ר׳ יעקב און זיין רביצן אין דעם באנקער.

אזוי ווי מען האט פריער דערמאנט, דער גוי האט פארלאנגט א גרויסע סומע געלט צו באהאלטן די האף משפחה. ר׳ יעקב האט געהאט א געציילטע סכום געלט אין דעם באנקער. פארשטייט זיך אז עס האט נישט גענומען לאנג ביז ר׳ יעקב האט כמעט אויסגענוצט אלע זיין געלט. דער מצב איז געווען שווער. אן געלט וועט דער גוי זיכער איבערגעבען די אידן צו די דייטשע.

עס איז דעמאלט געווען א איד א גביר וואס האט געהייסן דובערניק ווייס וואס האט זיך באהאלטן אין אן אנדערען באנקער אין נייטרא, נישט ווייט אוועק. דער גביר האט צוגעשטעלט גרויסע סומעס געלט פאר אידן וואס האבן עס גאדארפט. ר׳ יעקב האט עס דורכגעשמועסט מיט זיין רביצן. איינער פון די צוויי האט גאדארפט גיין צו יענעם גביר צו בעטן געלט, ווייל עס איז שוין געווען א מצב פון סכנת נפשות ממש! זיי האבן זיך מיישב געווען אז זי וועט האבן א בעסערע געלעגענהייט צו מצליח זיין. די מציאות איז פשוט געווען, אז א פרוי וועט קענען גרינגער גיין אויפן גאס ווי א מאן. ווייל כמעט אלע מענער זענען געווען דעמאלט אין מיליטער. און וועגן דעם וואלט ר׳ יעקב נישט געקענט ארומגיין אויף די גאסן וואס זענען געווען אנגעפילט מיט פאליציי און דייטשע סאלדאטן.

ר׳ יעקב׳ס רביצן פערל האט געבארגט א גרויסען שאל פון דער גויטע, און זי האט עס געלייגט איבער אירע קאפ און אקסלען. זי האט זיך אויך אנגעטון אסאך צורונג למשל רינגלעך, און ארעמבענדער וכו׳, כדי זיך צו פארשטעלן ווי א ציגיינער (א ״דזשיפסי״ – א מין גוי). פערל האט זיך געזעגענט פון איר מאן און דאן איז זי ארויסגעגאנגען פון דעם הויז אויפן וועג צו דעם באנקער פון יענעם גביר.

ווען זי איז אנגעקומען צו דעם באנקער פונעם גביר האט זי דערזען ווי די געגענט איז געווען פיל מיט דייטשע סאלדאטן. זיי האבן ענטפלעקט דעם גביר׳ס באהאלטענעם פלאץ! עס איז געווען צו שפעט צוריקצוקערן, ווייל עטליכע סאלדאטן האבן איר שוין געזען. ״זי איז אויך א איד!״ האט איינער פון די סאלדאטן אויסגערופן, ווייזענדיק מיט זיין האנט. דאן איז פערל נעבאך געשלעפט געווארן צו דעם פאליציי. זיי האבן איר אריינגעברענגט אין דעם פאליציי און פארמאכט די אייזענע טיר. דאן האט א הויכער סאלדאט געפרעגט פערל: ״ביסטו א איד?״ איר הארץ איז געלאפן. פארשטייט זיך אז זי איז געווען מוראדיג דערשראקן, אבער זי האט געוואוסט אז זי טאר עס נישט ווייזן פאר זיי. זי האט שנעל געטראכט, און זי האט זיך דערמאנט וועגן וואס איר טאטע האט איר אויסגעלערנט אז מען טאר נישט מכחיש זיין אז מען איז א איד. ״וואס רעדט איר, איך בין א פשוטע דארפספרוי.״ דער סאלדאט האט איר נישט געגלייבט. ער האט אנגעקוקט אירע הענט וואס האבן אויסגעקוקט ווייך, אזוי ווי איינע וואס האט נישט געטון שווערע ארבעט אין אירע לעבן. ״די הויט פון א דארפספרוי׳ס הענט זענען נישט אזוי ווייך. דו ביסט א אידן!״ האט ער געזאגט.

פערל האט געזאגט אז זי איז א ציגיינער. ״וואס איז דיין נאמען?״ האט דער דייטשער געפרעגט. ״יאלאשקע״ האט זי גלייך געזאגט, נוצענדיג א עכט דארפספרויאישע נאמען. ״וואס האסטו געטון דעמאלטס אויפן גאס?״ האט ער געפרעגט ווייטער. ״איך בין געקומען צו טרעפן מיין חברתה דא אין די געגענט.״ האט זי געזאגט מיט א זעכערקייט, נישט צו ווייזן די גרויסע מורא וואס זי האט געהאט. ״וואו וואוינסטו?״ ״נאמבער 20 טאריסיאנסקע גאס.״ האט זי גלייך געענטפערט.

א סאלדאט האט איר געשלעפט צו יענע גאס (וואס איז געווען סתם אן אדרעס) צו זען אויב זי זאגט אמת. זי האט נישט געוואוסט וואס וועט זיין, זי האט יעצט איינגעשטעלט אירע לעבן, אירע משפחה׳ס לעבן און אסאך אנדערע אידנ׳ס לעבן אין סכנה. זי האט אפילו פרובירט צו געבען שוחד צו דעם סאלדאט מיט איר צורונג, אבער ער האט נישט געוואלט עס נעמען. דער סאלדאט און פערל זענען כמעט אנגעקומען צו דעם אדרעס. ״ביטע.... השם!״ האט זי מתפלל געווען שטילעהייט, ״העלפט מיר!״ זי האט נישט געוואוסט פון וואו וועט קומען די ישועה, אבער זי האט געגלייבט אז דער אייבערשטער וועט העלפן.

פאר מיר גיין ענדיגען די מעשה, לאמיר אביסל רעדן פון ענינים פון די מעשה וואס האבן א שייכות צו דער פרשה. עס איז פארהאנען אין די פרשה ענינים וואס זענען שווער פאר אונז צו פארשטיין, למשל די וועג ווי אזוי דער כהן האט מטהר געווען דעם מצורע מיט די ״שני תולעת ואזב״ וכו׳. אבער, אפילו מיר פארשטיין נישט ווי אזוי די פעולות קענען מטהר זיין א מענטש, דארפן מיר גלייבן באמונה שלימה אז אלעס איז 100% אמת. עס קומט אויס פון דא א געוואלדיגע מוסר השכל וואס איז שייך אין אונזערע טאג טעגליכע לעבן. ד״ה, מען דארף כסדר ארבעטן אויף אמונה און בטחון אין דעם באשעפער, ווייל דארט הייבט זיך אן דעם זיין א איד. איז לאמיר יעצט ענדיגען די מעשה וואס ווייזט ווי איין אידענע אין א שווערע מצב האט געגלייבט אין דעם רבונו של עולם באמונה שלימה.

דער סאלדאט און פערל זענען כמעט אנגעקומען צו דעם אדרעס. ״ביטע... השם!״ האט זי מתפלל געווען שטילעהייט, ״העלפט מיר!״ פלוצלינג האבן זיי געזען א פעדלער וואס איז געגאנגען אויפן גאס שטיפענדיק א קליינע וואגן פיל מיט פארשידענע זאכן צו פארקויפן. ווען דער פעדלער האט זיך דערנענטערט, האט ער אויסגערופן צו פערל זאגענדיק, ״האלו, יאלאשקע. וואס טוסטו דא?״

״דו קענסט די פרוי?״ האט דער סאלדאט געפרעגט. ״זיכער, איך קען איר.״ האט דער פעדלער געזאגט, ״זי וואוינט אויף מיין גאס, נאמבער 20 טאריסיאנסקע!״ דער סאלדאט האט גלייך אפגעלאזט פערל און איז גלייך צוריקגעגאנגען צו דעם פאליציי. פערל האט זיך צוריקגעקערט צו דעם פעדלער אים צו באדאנקען פארן ראטעווען איר לעבן. אבער, דער פעדלער, וואס זי האט קיינמאל נישט געזען אין איר לעבן פאר דעם, איז פשוט נעלם געווארן! פערל האט ארומגעקוקט דעם גאס, אבער זי האט קיינעם נישט געזען! ער איז נעלם געווארן פונקט אזוי שנעל ווי ער איז פלוצלינג אנגעקומען. עס האט געדארפט זיין אליהו הנביא! דורך דעם זענען זי און איר מאן געראטעוועט געווארן פון יענער סכנה! **גוט שבת אלע אידן.**

נתרם לרפו״ש של מרדכי מנחם מענדל בן ציפורה יוטא, דוד צבי מנחם בן חיה שרה, שאשא מלכה בת גאלדא, משה דוד בן מרים בתשח״י
לנדב גליון זה לרגל שמחה או אירוע אחר, נא להתקשר למתתי׳ וואלפבערג 3234–362 (845)
כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו (שבת קיח:) - נא לעיין בדף זה לאחר התפילה